Kuka sinua huijasi?

Opas romanssihuijauksen kokeneille

Hanna Herva, Heini Parolin ja Susan Sillman

Julkaisija: Sosiaalipedagogiikan säätiö, 2025.
Toimitus: Helmi Korhonen, Janina Koski ja Jimi Tikkanen
Taitto ja visuaalinen ilme: Jimi Tikkanen

Nettideittiturva

SOSPED

MARIA AKATEMIA
MARIA AKADEMI

Saatekirje työntekijälle

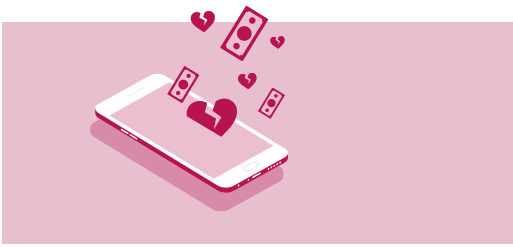

Hyvä sosiaali- tai terveysalan ammattilainen,

Romanssihuijaukset ovat entistä yleisempi ilmiö, joka voi vaikuttaa merkittävästi uhrin elämään niin taloudellisesti, henkisesti kuin sosiaalisestikin. Romanssihuijauksen kohteeksi joutuminen voi aiheuttaa syvää häpeää, epävarmuutta ja luottamuksen menettämistä sekä itseään että muita kohtaan. Myös läheisten voi olla hankala ymmärtää uhriksi joutunutta. Siksi ammattilaisen empaattisella ja ymmärtäväisellä kohtaamisella on keskeinen rooli romanssihuijauksen uhrin toipumisprosessissa.

Tämä opas on laadittu tueksesi, jotta voit kohdata romanssihuijauksen uhrin sensitiivisesti ja tarjota hänelle asianmukaista tietoa. Oppaasta löydät tietoa romanssihuijauksista tekijän näkökulmasta. Avainkohdat romanssihuijaustoiminnan ymmärtämiseksi ovat:

- Romanssihuijaustoiminta on monesti pitkälle organisoitunutta ammattirikollisuutta.
- Romanssihuijausbisnes hyödyntää teknologiaa ja kehittyy jatkuvasti.
- Romanssihuijarit hyödyntävät manipulointia, kiristystä ja henkistä väkivaltaa uhrin murtamiseksi.

Uhri on menettänyt monesti tapahtuneen myötä sekä kumppanin, luottamuksen että rahaa. Siksi monelle voi olla vaikea kohdata ja käsitellä tapahtunutta ja tapahtuneen kieltäminen on yksi keino puolustautua. Voit auttaa uhria käsittelemään kokemustaan ja suuntaamaan katseensa tulevaisuuteen.

Romanssihuijauksen kokeneen tukemisessa on tärkeää:

- Kuunnella ja kohdata häntä ilman syyllistämistä.
- Auttaa häntä ymmärtämään, että hän on joutunut mahdollisesti järjestäytyneen rikollisuuden uhriksi.
- Ohjata hänet tarvittaessa taloudellisen ja psykososiaalisen tuen piiriin
- Kannustaa häntä rikosilmoituksen tekemiseen ja tukea häntä prosessissa.
- Tarjota tietoa ja keinoja tunnistaa sekä välttää vastaavanlaiset tilanteet tulevaisuudessa.

Toivomme, että tämä opas auttaa sinua tukemaan romanssihuijauksen kokenutta hänen toipumisessaan ja antaa sinulle varmuutta kohdata ilmiö ammatillisesti. Kiitos arvokkaasta työstäsi ja panoksestasi uhrien tukemiseksi.

Alkusanat romanssihuijauksen kokeneelle

Hyvä lukija,

Romanssihuijauksen kohteeksi joutuminen voi herättää monenlaisia tunteita ja mielessäsi saattaa liikkua erilaisia kysymyksiä, kuten miksi juuri minä tai lähimmäiseni joutui romanssihuijauksen kohteeksi. Monelle teon kohteeksi joutuminen aiheuttaa häpeää, josta voi olla vaikea kertoa muille ja tapahtunutta voi olla vaikea hyväksyä. Tässä oppaassa haluamme avata sitä, miten organisoitunutta romanssihuijaustoiminta on ja miten pitkälle vietyä ja systemaattista manipulointia huijauksen kohteeksi joutuneisiin kohdistetaan.

Haluamme valottaa myös tekijöiden taustoja ja sitä, millaisessa sosiaalisessa, kulttuurisessa ja yhteiskunnallisessa ympäristössä romanssihuijausilmiöt syntyvät. Kolmas tärkeä elementti romanssihuijausten ymmärtämiseksi on teknologian käyttö, sen kehittyminen ja hyödyntäminen osana huijauksia. Teknologian kehittyminen tarkoittaa käytännössä sitä, että huijauksista tulee yhä tehokkaampia ja vaikeampia tunnistaa. Näin tietoisuus teknologian käytöstä huijauksissa voi auttaa niiden tunnistamisessa.

Toivomme, että tämä opas tarjoaisi neutraalin näkökulman romanssihuijausten tekijöihin. Näkökulman avulla teon kohteeksi joutunut tai hänen lähimmäisensä voisi päästä yli mahdollisista itsesyytöksistä ja häpeästä. Ei ole sinun syysi, että jouduit kohteeksi, vaan jouduit suurella todennäköisyydellä ammattimaisen rikollisuuden kohteeksi. Tekijät käyttävät huijauksissaan kohteidensa manipulointiin jopa psykologian ammattilaisia! Tarve rakkaudelle ja parisuhteelle on ihmiselle luontainen tarve. Rakkauden ja läheisyyden hakemista ei tarvitse hävetä.

Opasta voi lukea myös ennaltaehkäisevästi tai sitä voi suositella lähimmäiselle, jonka epäilet olevan romanssihuijarin kohteena tai vaarassa joutua romanssihuijarin uhriksi. Lukujen lopusta löydät tiivistelmät jokaisen luvun sisältämistä pääteemoista, mikä voi helpottaa asioiden sisäistämistä. Oppaan lopusta löydät tukea tarjoavien tahojen yhteystietoja. Niiden kautta voit saada lisää tietoa ja apua.
Opas on toteutettu Metropolia Ammattikorkeakoulun opinnäytetyönä yhdessä Sosped-säätiön ja Maria Akatemia ry:n Nettideittiturva-kehittämishankkeen kanssa.

Valaisevia lukuhetkiä!

Terveisin, Susan, Hanna ja Heini

Sisällysluettelo

Luku 1. Romanssihuijaukset osana järjestäytynyttä rikollisuutta 1

Järjestäytynyt rikollisuus romanssihuijarin takana 2

Luku 2. Teknologia romanssihuijauksissa 4

LoveGPT 6

Tulevaisuuden romanssihuijaukset 7

Luku 3. Huijareiden maantiede 9

Luku 4. Miksi romanssihuijauksia tehdään? 13

Luku 5. Miten huijarit pystyvät huijaamaan? 15

Luku 6. Miten huijarit manipuloivat? 16

Luku 7. Tukea romanssihuijauksen kokeneelle 18

Lähteet 21

Interaktiivinen myytinmurtaminen

Skannaa oheinen QR-koodi ja testaa ennakkokäsityksiäsi romanssihuijauksen ilmiöstä:

1. Romanssihuijaukset osana järjestäytynyttä rikollisuutta

Romanssihuijaukset eivät monesti ole yksittäisten huijareiden järjestämiä, vaan ne ovat yleensä osa kansainvälisten järjestäytyneiden rikollisryhmien toimintaa. Romanssihuijauksista saatavilla tuotoilla rahoitetaan romanssihuijausbisneksen lisäksi muuta rikollista toimintaa kuten huume- ja ihmiskauppaa sekä terrorismia.

Rikollisverkostoilla on selkeä hierarkia, roolijako ja huolellisesti suunniteltu toimintamalli, jonka tavoitteena on huijata rahaa mahdollisimman tehokkaasti ja systemaattisesti. Rikollisjärjestöt kouluttavat uusia tekijöitä ja hyödyntävät kehittyvää teknologiaa. Järjestäytyneessä toiminnassa hyödynnetään myös ulkopuolisia ammattilaisia, kuten turvallisuusviranomaisia, pankkivirkailijoita ja jopa psykologeja, joiden avulla manipuloidaan uhreja ja vältetään lainvalvontaa. Nämä seikat tekevät toiminnasta hyvin tehokasta.

Romanssihuijaukset perustuvat tarkasti organisoituun ja hierarkkiseen toimintamalliin. Rikollisverkostot jakautuvat eri tiimeihin omine rooleineen. Eri tiimit hoitavat huijauksen eri vaiheita. Esimerkiksi Etelä-Koreassa huijauksia tehtailevat rikollisjärjestöt koostuvat käteisnostotiimeistä, paikallisista sivukonttoreista ja ulkomaisista pääkonttoreista, joita hallitsee keskijohdon ja ylimmän johdon muodostama hierarkia. Afrikassa taas hierarkia jakautuu ylimpiin johtajiin, keskitason päättäjiin ja aloitteleviin rikoksentekijöihin, jotka yleensä toimivat pienryhmissä ja ovat suoraan kontaktissa uhreihin.

Esimerkki rikollisverkoston toimintamallista ja rooleista

Romanssihuijauksissa rikollisverkoston jäsenet toimivat tarkasti määritellyissä rooleissa. Jokaisella tekijällä on oma vastuutehtävänsä toiminnassa. Järjestelmää hallitaan rangaistusten ja palkkioiden avulla. Onnistuneet huijarit voivat saada suuremman osan voitoista ja nousta hierarkiassa ylemmälle tasolle. Epäonnistumisista taas voi seurata rangaistuksia, kuten varoituksia, ryhmästä erottaminen tai jopa rikollisjärjestön antaman suojelun menettäminen. Tämä voi tarkoittaa sitä, että epäonnistunut huijari jää ilman ruokaa, majoitusta tai rikollisjärjestön antamaa turvaa viranomaisilta.

Tässä on esimerkki Aasiassa harjoitettavan *romance baiting* -toiminnan eli kryptovaluuttaa ja sijoittamissivustoja huijaamisessa hyödyntävän rikollistoiminnan eri osastoista ja rooleista:

Uhrien kontaktointiryhmä vastaa suoraan viestinnästä uhrien kanssa. He käyttävät ennalta suunniteltuja käsikirjoituksia ja manipuloivat uhria emotionaalisesti, tavoitteenaan saada hänet tekemään rahasiirtoja.

Resurssiosasto kerää tietoa potentiaalisista uhreista, analysoi heidän elämäntyyliään ja luo keskustelustrategioita, joita huijarit hyödyntävät.

IT-osasto vastaa teknisestä tuesta, kuten huijaussivustojen kehittämisestä ja huijauksen toteuttamiseen tarvittavan ohjelmiston ylläpidosta.

Rahanpesuryhmä huolehtii siitä, että uhrien siirtämät rahat peitetään ja siirretään eteenpäin rikollisryhmän tileille ilman, että viranomaiset voivat jäljittää niitä.

Järjestäytynyt rikollisuus romanssihuijarin takana

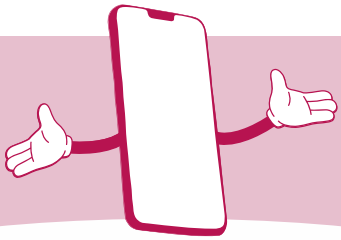

Romanssihuijauksen tekijä

Kouluttajat teknologioiden käyttöön ja manipulointiin

Uhrien kontaktointi

IT-ryhmä

Rahanpesuryhmä

Muut vertaiset tekijät

Uhrien manipulointi ja tiedonhankinta

Psykologit ja muut ammattilaiset

Hierarkiassa ylemmät rikollisliigan pomot

Romanssihuijauksen kokija

Sukulaiset, ystävät

Mahdollinen sosiaali-tai terveydenhuollon ammattilainen

Uusien rikollisten kouluttaminen

Romanssihuijauksia toteuttavat rikollisverkostot kouluttavat jäseniään systemaattisesti. Aloittelevat huijarit saavat opetusta muun muassa sosiaalisista taidoista, kuten rakkauden ilmaisujen ja luottamuksen rakentamisen tekniikoista. Lisäksi heidät opetetaan käyttämään erilaisia teknologisia työkaluja, kuten tekoälyä ja kuvan- ja äänenmuokkausohjelmia, joiden avulla he voivat esiintyä uskottavasti.

Koulutuksen ja teknologian ansiosta romanssihuijaukset ovat muuttuneet entistä ammattimaisemmiksi ja vaikeammin tunnistettaviksi. Uhrin näkökulmasta huijari saattaa näyttää yksittäiseltä henkilöltä, mutta todellisuudessa taustalla toimii usein hyvin organisoitu rikollisverkosto, joka hyödyntää kaikkia mahdollisia keinoja onnistuneen huijauksen varmistamiseksi.

Tiivistelmä:

- Huijari saattaa vaikuttaa yksittäiseltä henkilöltä, vaikka taustalla toimii usein laaja ja hyvin organisoitu rikollisverkosto.
- Romanssihuijausten tuotoilla voidaan rahoittaa muuta rikollista toimintaa, kuten huume- ja ihmiskauppaa sekä terrorismia.
- Rikollisverkostot voivat hyödyntää eri alojen ammattilaisia, kuten ammattimaisia psykologeja uhrien manipuloinnissa.
- Rikollisverkostot jakautuvat tiimeihin, jotka vastaavat huijauksen eri vaiheista, kuten uhrien kontaktoinnista, tiedonkeruusta, IT-tuesta ja rahanpesusta.
- Rikollisverkostoissa aloittelijat koulutetaan usein systemaattisesti muun muassa sosiaalisiin taitoihin ja teknologian käyttöön, mikä tekee huijauksista ammattimaisempia ja vaikeammin tunnistettavia.

2.Teknologia romanssihuijauksissa

Romanssihuijarit ovat entistä taitavampia hyödyntämään kehittyvää teknologiaa petosten toteuttamisessa. Aiemmin huijarit käyttivät usein varastettuja kuvia ja videoita tai näyttäytyivät videopuheluissa vain pimeässä. Nykyään he hyödyntävät kehittyneitä digitaalisia tekniikoita, kuten tekoälyä ja syväväärennösteknologiaa (ns. *deepfake technology)*.

Mitä syväväärennösteknologia on?

Syväväärennökset tarkoittavat tekoälyn avulla luotuja väärennettyjä kuvia ja videoita, joissa esimerkiksi yhden henkilön kasvot voidaan vaihtaa toiseen tai luoda täysin realistisia, mutta valheellisia materiaaleja. Tämä tekee huijausten tunnistamisesta entistä vaikeampaa. Aiemmin yksi keino kuvan aitouden varmistamiseksi on ollut käänteinen kuvahaku tiedonhakualustalla, mutta syväväärennösteknologialla tehtyihin kuviin se ei toimi.

Kuinka huijarit käyttävät teknologiaa?

Romanssihuijarit hyödyntävät teknologiaa monin eri tavoin:

- **Väärennetyt profiilit:** Syväväärennösten avulla luodaan uskottavia valheellisia kuvia ja videoita. Uhrille voidaan esimerkiksi näyttää live-videopuhelu, jossa näkyvä henkilö ei oikeasti ole se, jota hän esittää.
- **Manipulointi ja vakuuttaminen:** Jos uhri pyytää todisteita huijarin henkilöllisyydestä, tämä voi lähettää tekoälyn avulla luotuja kuvia tai videoita, jotka näyttävät aidoilta.
- **Keskustelut ja vuorovaikutus:** Tekijät hyödyntävät tekoälyä keskustelujen käymiseen, esimerkiksi romanttisten suhteiden syventämiseen tarkoitettua LoveGPT -tekoälyalustaa.
- **Huijaamisen vaiheiden automatisointi:** Teknologian avulla on jo automatisoitu osa huijausprosessin toiminnoista deittialustoilla esimerkiksi uusien viestien tarkistaminen, niihin vastaaminen, puhelinnumeron pyytäminen ja mallikeskustelujen käyminen uhrin kanssa.
- **Tietojen kerääminen ja jakaminen:** Huijarit hyödyntävät sosiaalista mediaa, massamarkkinointilistoja ja ostettuja sähköpostitietokantoja löytääkseen uusia uhreja. He myös jakavat keskenään listoja, joissa on aiemmin huijatuksi tulleiden henkilöiden tietoja.
- **Tietoa huijaamisen toteuttamiseen:** Netistä voi tilata myös huijaamisen aloittamiseen avustavia paketteja, jotka sisältävät esimerkiksi valmiita käsikirjoituksia keskustelujen käymiseen uhrien kanssa sekä ohjeita huijauksen toteuttamiseen.
- **Väärennetyt verkkosivut:** Uhria voidaan ohjata tekaistuille deittisivustoille, chat-alustoille tai jopa huijausta varten luotuihin kryptovaluuttapörsseihin tai sijoitusalustoille, joissa hänet pyritään saamaan lähettämään rahaa.

Teknologian vaikutus huijauksiin

Teknologian kehittymisen myötä myös romanssihuijaukset kehittyvät jatkuvasti. Teknologian kehittyessä huijausten toteuttamiseen tarvitaan vähemmän henkilöresursseja, ja huijaukset muuttuvat entistä ammattimaisemmiksi. Tämä tekee niiden torjumisesta yhä vaikeampaa.

Tietoisuuden lisäännyttyä myös huijauksen kohteet ovat muuttuneet varovaisemmiksi. Kuitenkin samalla myös huijausten tekijät ovat muokanneet lähestymistapojaan hienovaraisemmiksi. Yksi näkökulma romanssihuijauksiin onkin, että huijauksia ja huijareita on aina ollut, ja tulee olemaan myös tulevaisuudessa. Vain huijausten tavat ja keinot muuttuvat. Siksi kriittinen ajattelu ja digitaalinen turvallisuus ovat entistä tärkeämpiä petoksilta suojautuessa.

Tiivistelmä:

- Huijarit käyttävät tekoälyä ja syväväärennösteknologiaa luodakseen realistisia mutta valheellisia kuvia ja videoita sekä käymään keskusteluja uhrien kanssa.
- Väärennettyjen profiilien ja todisteiden avulla he manipuloivat uhreja uskomaan petoksiin.
- Huijarit hyödyntävät sosiaalista mediaa, ostettuja sähköpostilistoja ja aiempien uhrien tietoja uusien kohteiden löytämiseen.
- Huijarit käyttävät myös tekaistuja kryptovaluutta-, sijoitus- ja chatsivustoja rahojen huijaamisessa.
- Huijaukset kehittyvät jatkuvasti, joten kriittinen ajattelu ja tietoisuus digiturvallisuudesta ovat parhaita keinoja suojautua.

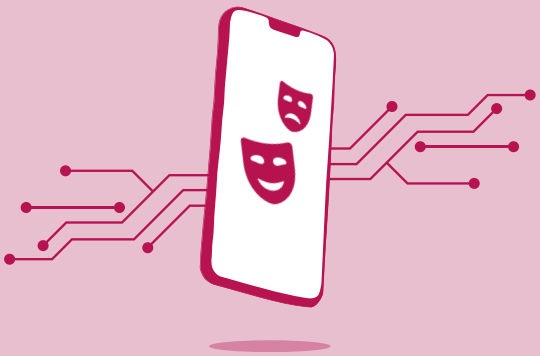

LoveGPT

LoveGPT on tekoälytyökalu, joka on suunniteltu avustamaan romanttisten suhteiden luomisessa ja syventämisessä.

Tekoäly kykenee niin autenttiseen vuorovaikutukseen ja luomaan syvällisiä, inhimillisen tuntuisia keskusteluja, että käyttäjän voi olla vaikea erottaa bottia oikeasta ihmisestä.

Älä luota liian täydellisiin profiileihin. Jos keskustelu tuntuu liian sujuvalta tai henkilö liian hyvältä ollakseen totta, pysähdy tarkistamaan, ovatko kuvat ja henkilöllisyys aitoja.

Tee taustatutkimusta. Hae kuvia, nimiä ja tietoja verkosta varmistaaksesi profiilin aitouden.

Varo henkilöitä, jotka ovat liian innokkaita jakamaan henkilökohtaisia tarinoita ja pyytämään henkilökohtaisia tietoja.

Älä jaa koti- tai työosoitettasi, pankkitietojasi tai muita arkaluonteisia tietojasi verkossa tapaamillesi henkilöille.

Tietoisuus tekoälyn käytöstä ja siihen tutustuminen auttavat hahmottamaan tekoälyn käyttöä: Käy tutustumassa LoveGPT:hen osoitteessa: https://lovegpt.co.in/

Tulevaisuuden romanssihuijaukset

Tulevaisuuden romanssihuijauksissa voidaan hyödyntää esimerkiksi metaversumia sekä tekoälyä kokonaisten keskustelujen luomisessa.

Metaversumi

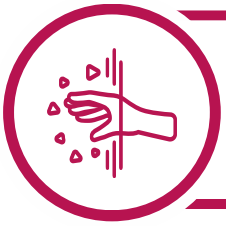

Metaversumi on eräänlainen kolmiulotteinen, virtuaalinen rinnakkaismaailma, joka yhdistää digitaalisen ja fyysisen todellisuuden.

Siellä voi luoda hahmoja sekä kohdata, keskustella ja tuottaa sisältöä.

Käyttäjät voivat tuottaa aidon oloisia ihmishahmoja (avattaria) ja aidomman tuntuista vuorovaikutusta.

Väärien identiteettien tai vilpillisten aikomusten tunnistaminen käy metaversumissa yhä vaikeammaksi.

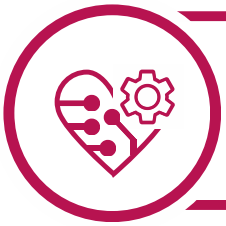

Aitous ja kolmiulotteinen ympäristö voivat vahvistaa tunnekokemuksia, kuten ihastumista ja kiintymystä.

Metaversumi voi altistaa käyttäjiä psykologiselle vaikuttamiselle, huijaamiselle ja digitaaliselle hyväksikäytölle.

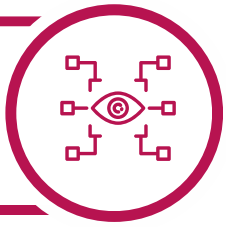

Tekoäly

Tekoälyä käytetään jo nyt keskustelujen ylläpitämisessä ja luomisessa.

Tulevaisuudessa tekoälyä voidaan käyttää kokonaisten keskustelujen käymiseen huijauksen kohteiden kanssa. Huijarin ei siis tarvitse itse välttämättä keskustella kohteen kanssa.

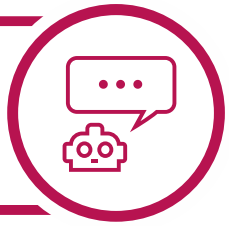

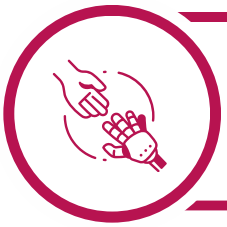

Uuden sukupolven chatbotit (esim. GPT-4 ja LoveGPT) kykenevät jäljittelemään ihmismäistä vuorovaikutusta, kuten inhimillisiä keskusteluja ja empatiaa.

Ihmismäinen ilmaisu ja empaattinen kuuntelu voivat luoda käyttäjissä kiintymyksen ja läheisyyden, jopa rakastumisen tunteita.

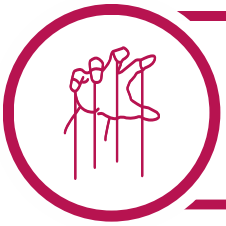

Tekoäly pystyy oppimaan loputtomasti käyttäjän heikkouksista ja hyödyntämään niitä keskusteluissa manipuloinnin ja vaikuttamisen keinoin.

Tekoälyn loputon kyky kehittyä, mahdollisuudet automatisoida kanssakäyminen kokonaan botille sekä ihmisten haavoittuvuus inhimillisessä kanssakäymisessä asettavat lähitulevaisuudessa todellisen haasteen.

3.Huijareiden maantiede

Suomi

- Suomalaisista romanssihuijareista ei ole saatavilla tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa informaatiota. Tekijöistä tiedetään vain vähän.
- Suomessa huijaamistoiminta ei ole organisoitunutta, vaan tekijät toimivat lähinnä itsenäisesti
- Muiden tekijöiden tapaan suomalaisten tekijöiden motiivina on tienata helposti rahaa.
- Voidaan olettaa, että osa tekijöistä kärsii uhkapeliriippuvuudesta, jota romanssihuijauksilla rahoitetaan. Taustalla voi olla myös muita riippuvuuksia ja rikollista toimintaa.
- Suomalaiset esiintyvät valeprofiileissaan useammin vähävaraisina henkilöinä, esimerkiksi opiskelijoina.

Taiwan ja Kiina

- **Romance baiting, cryptocom ja pig butchering** ovat erityisesti Aasiassa esiintyvien romanssihuijausten muotoja, jossa romanttisen suhteen varjolla huijataan uhreja investoimaan tekaistuille sijoitus- tai kryptovaluuttasivustoille.
- Ensimmäiset edellä mainitut yhdistelmähuijaukset havaittiin Taiwanissa vuonna 2016, josta ne levisivät nopeasti Manner-Kiinaan.
- Kiina kiristi verkkopetosten valvontaa vuonna 2018, mikä pakotti rikolliset siirtämään toimintansa muihin Kaakkois-Aasian maihin.
- Verkkopetosten torjunta on tiukentunut, mutta huijaukset ovat yhä yleisiä ja rikolliset käyttävät kehittyneitä tekniikoita uhriensa huijaamiseen.
- Aasialaiselle romanssihuijausbisnekselle on tyypillistä tekoälyn käyttö, hierarkkiset valtarakenteet sekä väärennettyjen sijoitussivustojen hyödyntäminen.

Kaakkois-Aasia

- **Romanssi- ja sijoitushuijausten yhdistelmät** yleistyivät Kaakkois-Aasiassa vuoden 2018 jälkeen, kun Kiina kiristi verkkopetosten valvontaa ja huijaukset siirtyivät löyhemmin valvottuihin maihin.
- Kaakkois-Aasian maissa romanssihuijauksia esiintyy erityisesti Kambodzassa, Laosissa, Malesiassa, Thaimaassa, Vietnamissa ja Myanmarissa.
- Toiminta on hyvin organisoitunutta järjestäytynyttä rikollisuutta. Toimintaan liittyy myös ihmiskauppaa, vakavaa väkivaltaa sekä huumeiden salakuljetusta.
- Pohjois-Myanmarista on tullut huijausten keskus, jossa yhteiskunnan epävakaa tilanne ja aseelliset ryhmittymät mahdollistavat rikollisen toiminnan.
- Romanssihuijausten tekijät ovat monesti itse ihmiskaupan uhreja, jotka on huijattu suurille huijausleireille. YK:n :n arvion mukaan leireillä on jopa yli 200 000 ihmistä.
- Ihmisiä huijataan leireille tekaistujen työilmoitusten avulla ja rekrytoimalla kasvokkain ja netissä. Uhreiksi joutuvat erityisesti Kaakkois- ja Etelä-Aasiasta, mutta myös Japanista, Brasiliasta, Zimbabwesta ja Yhdysvalloista tulevat hyvin englantia puhuvat henkilöt.
- Leireille pakotettujen vastarinnan murtamiseksi käytetään erilaisia tekniikoita, kuten eristämistä, taloudellista pakottamista, fyysistä väkivaltaa, huumeita ja psykologista manipulaatiota.
- Jos uhrit eivät onnistu täyttämään heille annettuja määräyksiä tai tavoitteita, voi rangaistuksena olla merkittävää hyväksikäyttöä ja rajua fyysistä väkivaltaa, kuten sähköshokkeja, vesikidutusta ja kepillä lyömistä.
- Ajan myötä monet alistuvat ja alkavat osallistua toimintaan “vapaaehtoisesti”.

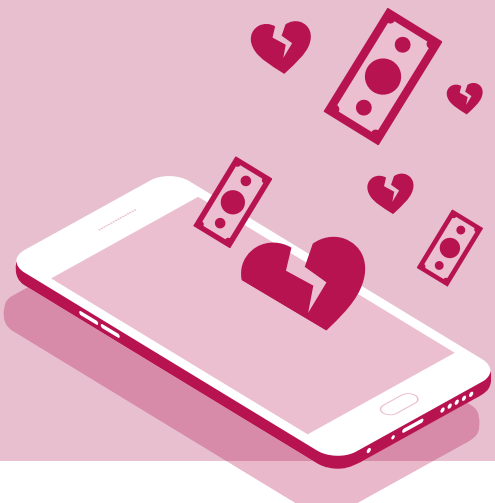

Nigeria

- Nigeria on yksi maailman verkkorikollisuuden keskuksista erityisesti romanssihuijausten osalta.
- Romanssihuijareita kutsutaan nimellä Yahoo Boys.
- Huijausbisneksen kasvamisen taustalla on 1980-luvun talouskriisi, joka johti laajamittaiseen työttömyyteen ja köyhyyteen. Maassa on vieläkin korkea työttömyysaste, erityisen nuorten aikuisten kohdalla työttömyysaste oli vuonna 2020 64%.
- Monet tekijät ovatkin nuoria ja kouluttautuneita.
- Internetin yleistyminen vaikuttanut ilmiön yleistymiseen, huijaukset vaativat vain perustason tietotekniikkaosaamista ja hyviä sosiaalisia taitoja.
- Huijaukset ovat osittain sosiaalisesti hyväksyttyjä, koska ne nähdään keinona "hyvittää" kolonialistista riistoa tai vähemmän huonona vaihtoehtona kuin muut rikollisuuden muodot.
- Hip hop ja afrobeats -musiikki myös romantisoivat rikollista elämäntapaa, mikä osittain houkuttelee nuoria mukaan verkkohuijauksiin.
- Afrikassa romanssihuijausten erityispiirteisiin kuuluu korkea vertaisrekrytoinnin määrä, toimintaan päädytään usein tutun tai kaverin kautta.
- Nigerian verkkorikollisuuden torjunta on haastavaa, lainvalvonta on heikkoa ja rikosoikeudelliset rakenteet tehottomia.
- Huijaukset ovat vahingoittaneet Nigerian kansainvälistä mainetta vähentäen ulkomaisia investointeja ja hidastaen talouskasvua, mihin ollaan nyt havahduttu.
- **GoLegit Africa -järjestö** tekee desistanssityötä Afrikassa entisten verkkohuijareiden parissa näiden rikoksista irtautumiseksi ja laillisten työmahdollisuuksien löytämiseksi.

Ghana

- Nigerian verkkorikollisuuden torjunnan kehittyessä osa huijareista on siirtynyt Ghanaan, missä rangaistukset ovat lievempiä ja lainvalvonta heikompaa.
- Ghanassa romanssihuijauksia harjoitetaan osana "sakawa"-kulttuuria, joka yhdistää perinteiset afrikkalaiset uskomukset, noituuden ja fetissirituaalit moderniin verkkorikollisuuteen. Romanssihuijareita kutsutaan Ghanassa nimellä Sakawa-pojat, eli *“Sakawa boys”*.
- Sakawa-huijarit uskovat eri rituaalien tuovan menestystä ja suojaavan kiinnijäämiseltä. Rituaaleihin voi kuulua esimerkiksi amuletteja, arkussa nukkumista, elävien matelijoiden tai hyönteisten syömistä tai perheenjäsenen tai oman ruumiinosan uhraamista.
- Sakawa-kulttuurissa omaa menestystä näytetään luksusasuntojen, autojen ja design-vaatteiden muodossa.
- Monet ghanalaiset pitävät huijauksia oikeutettuina, koska ne nähdään keinona hyvittää siirtomaakauden aikaista riistoa.
- Naisten osallistuminen verkkohuijauksiin on Ghanassa yleisempää kuin monissa muissa maissa – he toimivat joko itsenäisesti tai yhteistyössä miesten kanssa.

4. Miksi romanssihuijauksia tehdään?

Romanssihuijausten taustalla on monenlaisia syitä, mutta yleisimmät motiivit liittyvät taloudelliseen hyötyyn, sosiaaliseen paineeseen ja teknologian tarjoamiin mahdollisuuksiin. Huijarit voivat olla taloudellisesti ahtaalla tai jopa pakotettuja toimimaan osana suurempaa rikollisverkostoa. Toiset saavat yhteisön hyväksynnän ja toimivat avoimesti romanssihuijausbisneksessä. Yhteiskunnan hyväksyntä ja vertaisryhmien tuki voivat tehdä huijauksista houkuttelevia, ja teknologia mahdollistaa huijauksien toteuttamisen helpommin ja riskittömämmin kuin koskaan ennen.

Kuinka huijarit käyttävät teknologiaa?

Romanssihuijarit ryhtyvät toimintaan usein taloudellisista syistä. Esimerkiksi Länsi-Afrikassa, erityisesti Nigeriassa ja Ghanassa köyhyys, korkea työttömyys ja vähäiset ansaintamahdollisuudet ajavat ihmisiä etsimään vaihtoehtoisia tapoja elättää itsensä. Romanssihuijauksilla voi ansaita suuria summia rahaa, mikä tekee niistä houkuttelevan keinon selviytyä taloudellisista haasteista.
Aasiassa taas esiintyy niin sanottua romance baiting -huijausta. Osa huijareista on ihmiskaupan uhreja, jotka on pakotettu huijaamaan toisia. Toiset ovat mukana toiminnassa vapaaehtoisesti rahallisen hyödyn vuoksi. Monet romanssihuijarit niin Aasiassa kuin Afrikassa ovat nuoria, työttömiä ja koulutettuja henkilöitä, joilla on rajalliset vaihtoehdot toimeentulonsa turvaamiseen.

Sosiaalinen ja kulttuurinen paine

Romanssihuijausten taustalla vaikuttavat myös yhteiskunnan asenteet ja sosiaalinen paine. Esimerkiksi joissakin Afrikan maissa huijareita saatetaan jopa ihailla, jos he onnistuvat hankkimaan rahaa ja menestystä. Nuorten miesten odotetaan myös usein elättävän perheensä, mikä voi kannustaa heitä liittymään huijaustoimintaan. Afrikassa huijaustoiminnassa mukana oleminen on osittain jopa sosiaalisesti hyväksyttyä.

Lisäksi huijaaminen leviää tehokkaasti vertaisrekrytoinnin ja koulutuksen kautta. Kokeneemmat huijarit opettavat uusia tulokkaita, mikä helpottaa toimintaan liittymistä ja sen jatkumista. Ajan myötä huijauksista voi tulla osa yhteisön normaalia toimintaa, jolloin kynnys niiden toteuttamiseen madaltuu. Huijausverkosto on huijareille siis myös sosiaalinen verkosto.

Teknologia huijausten mahdollistajana

Internet ja teknologia ovat tehneet romanssihuijauksista helpompia ja vaikeammin tunnistettavia. Huijarit voivat luoda väärennettyjä henkilöllisyyksiä, käyttää varastettuja tai tekoälyn luomia kuvia ja hyödyntää huijaussivustoja uskottavuuden lisäämiseksi.

Uhrien löytäminen ja yhteydenpito näihin on helpompaa kuin koskaan aiemmin. Teknologian tarjoama anonymiteetti vähentää kiinnijäämisen riskiä, ja huijarit voivat toimia eri puolilta maailmaa ilman, että heidän tarvitsee koskaan kohdata uhrejaan kasvokkain. Etäisyys madaltaa kynnystä huijaamiseen, sillä uhrin kärsimystä ei tarvitse kohdata suoraan.

Tiivistelmä:

- Taloudellinen hyöty ja heikot ansaintamahdollisuudet laillisin keinoin ovat usein romanssihuijausten motiivi.
- Aasian Pig Butchering -toimintaan osallistuvista osa on ihmiskaupan uhreja ja toiset osallistuvat toimintaan vapaaehtoisesti. Monet ovat sekä uhreja että tekijöitä.
- Sosiaalisina motiiveina huijauksille voivat olla paine elättää omaa perhettä sekä romanssihuijaustoiminnan hyväksyttävyys yhteisöissä. Romanssihuijausverkosto on myös sosiaalinen yhteisö, jossa epäonnistumisesta rangaistaan ja onnistumisesta palkitaan.
- Teknologia mahdollistaa sen, että uhrien kärsimystä ei tarvitse kohdata, yhteyden ottaminen potentiaalisiin uhreihin on helppoa ja kiinnijäämisen riski on pieni.

5. Miten huijarit pystyvät huijaamaan?

Jotta huijarit pystyvät tekemään rikoksia ja jatkamaan toimintaansa ilman syyllisyyden tunteita, he turvautuvat erilaisiin psykologisiin mekanismeihin. Näitä mekanismeja ovat rationalisaatio, neutralisaatio, uhrin dehumanisointi ja teon seurausten vähätteleminen.

Rationalisaatio ja neutralisaatio

Rationalisaatio on prosessi, jossa huijari perustelee epäeettisen toimintansa hyväksyttäväksi itselleen. Hän voi esimerkiksi ajatella, että hänen toimintansa ei ole varsinaisesti väärin, koska uhri olisi muutenkin menettänyt rahaa johonkin muuhun.
Neutralisaatio puolestaan on tapa vapauttaa itsensä moraalisista säännöistä ajattelemalla, että juuri huijausten tekijän tapaus on poikkeus. Tekijä voi esimerkiksi uskoa, että uhrin varallisuus oikeuttaa tämän huijaamisen.

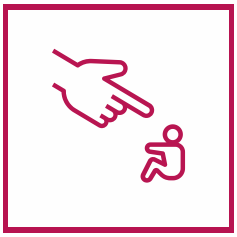

Uhrien dehumanisointi

Dehumanisaatio tarkoittaa sitä, että uhri nähdään objektina tai alempiarvoisena, mikä helpottaa epäeettistä toimintaa häntä kohtaan.

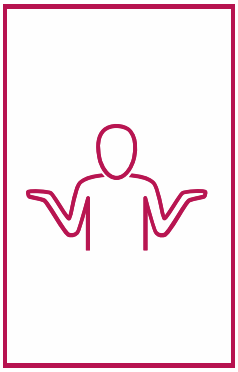

Vahinkojen ja rikollisen toiminnan vähättely

Huijarit voivat myös vähätellä toimintansa seurauksia ja oikeuttaa tekojaan muun muassa ajattelemalla, että länsimaisilla uhreilla on riittävästi rahaa ja yhteiskunnan turvaverkko auttaa heitä. Romanssihuijari voi verrata myös tekoaa muihin rikoksiin ja ajatella, ettei verkkorikollisuus ole yhtä paha ja rangaistava teko kuin vaikkapa ryöstö.

6. Miten huijarit manipuloivat?

Romanssihuijauksissa tekijät kohdentavat uhreihinsa psykologista manipulaatiota. Romanssihuijausten tekijät hyödyntävät useita manipulaatiotekniikoita luodakseen intiimin suhteen uhrin kanssa ja herättääkseen tässä eri tunteita. Huijarit hyödyntävät sekä positiivisia tunteita, kuten luotettavuutta ja ihailua että negatiivisia tunteita, kuten pelkoa ja kiireen tuntua. Näiden tunteiden avulla huijarit saavat kohteen tekemään hätiköityjä päätöksiä ja luovuttamaan rahaa tai henkilökohtaisia tietoja itselleen.

Romanssihuijaukset ja lähisuhdeväkivalta jakavat monia yhteisiä piirteitä. Huijarit käyttävät manipulaatiota ja henkistä väkivaltaa hallitakseen uhriaan, vaikka fyysistä voimaa ei verkkovälitteisissä huijauksissa käytetäkään. Romanssihuijausten uhrit saattavat kokea samankaltaisia tunteita ja traumoja kuin lähisuhdeväkivallan uhrit.

Yleisimmät manipuloinnin keinot

Auktoriteetin hyödyntäminen

Huijarit voivat väittää olevansa arvostettuja henkilöitä, kuten sotilaita, pankkivirkailijoita, lääkäreitä, insinöörejä tai virkamiehiä. Tämä luo vaikutelman luotettavuudesta ja saa uhrin uskomaan, että he voivat luottaa huijariin.

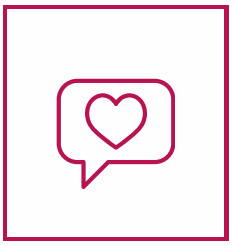

Tunteisiin vetoaminen

Tekijät voivat käyttää imartelua ja muita luottamusta herättäviä keinoja saadakseen uhrin uskomaan, että nämä ovat aidossa romanttisessa suhteessa huijarin kanssa. Tämä luo emotionaalista sidettä, joka estää uhria kyseenalaistamasta huijaria.

Kiireen luominen

Yksi yleisimmistä manipulaatiotekniikoista romanssihuijauksissa on kiireen luominen. Huijarit voivat väittää heillä itsellään olevan jokin äkillinen taloudellinen hätätilanne tai että esimerkiksi joku huijarin läheinen on sairaalassa ja tilanteessa tarvitaan taloudellista apua. Tilanne herättää uhrissa myötätuntoa ja pakottaa nopeaan päätöksentekoon hämärtyneen arvostelukyvyn tilassa. Tässä tilassa uhri on alttiimpi antamaan rahaa tai jakamaan tietojaan.

Pelon luominen

Huijarit voivat myös yrittää saada uhrissaan aikaan pelkoa. Huijari voi aiheuttaa uhrissaan pelkoa uhkailemalla esimerkiksi tämän läheisten satuttamisella, suhteen päättämisellä tai väittämällä, että uhrin henkilökohtaiset tiedot ovat vaarassa. Tällainen käytös voi eristää uhria muista ihmisistä ja estää uhria ottamasta yhteyttä viranomaisiin tai läheisiin.

Sosiaalinen eristäminen

Huijarit pyrkivät luomaan kuplan, johon kuuluvat vain hän ja huijauksen kohde. Huijarit pyrkivät näin eristämään uhrin omista läheisistään ja ystävistään ja luomaan ilmapiiriä, jossa uhri tuntee itsensä yksinäiseksi ja epätoivoiseksi. Tämä vaikeuttaa merkittävästi uhrin avun pyytämistä ja tapahtumien ilmoittamista läheisille tai viranomaisille.

Kiristäminen ja seksuaalinen kiristäminen

Kiristäminen on voimakas manipulointitekniikka, jota huijarit käyttävät saadakseen rahaa uhrilta. Erityisesti seksuaalisilla kuvilla tai videoilla kiristäminen, eli "sextortion" on noussut esiin romanssihuijauksissa. Huijarit voivat uhkailla uhria intiimien kuvien tai videoiden levittämisellä, vaikka niitä ei olisi edes olemassa. Tavoitteena on saada rahaa kiristyksellä. Uhrille saatetaan myös lähettää viestejä, joissa huijari vaatii uhria riisumaan tai suorittamaan muita intiimejä tekoja kameran edessä. Tämä voi luoda häpeän ja pelon tunteita, mikä estää uhria ilmoittamasta kiristyksestä.

7. Tukea romanssihuijauksen kokeneelle

Romanssihuijauksesta toipuminen voi olla kokijalle pitkä prosessi, johon liittyy monenlaisia tunteita ja reaktioita. Huijatuksi tuleminen näin intiimillä tavalla herättää kokijassaan monesti häpeän ja syyllisyyden tunteita. Koettuun liittyy usein pelkoa ja ahdistusta.

Jokainen ihminen tarvitsee kontaktia muihin. Romanssihuijauksessa tätä tarvetta käytetään todella julmasti hyväksi. Kokemuksesta on kuitenkin mahdollista toipua. Luottamusta muihin ihmisiin ei kannata menettää, silti tarkkaavaisena on hyvä pysyä. Jokainen romanssihuijauksen kokija ansaitsee apua ja tukea ympäristöltään. Läheisten ja ammattilaisten tuki onkin avainasemassa kokemuksesta toipumisen prosessissa. Romanssihuijauksen kokija ei ole tehnyt mitään väärää uskoessaan ihmisiin. Kenenkään ei tulisi jäädä yksin kokemustensa ja tilanteensa kanssa. Apua ja tukea on saatavilla!

Kiitos, että olet tutustunut materiaaliin. Materiaaliin voi aina palata uudelleen. Lähdeluettelosta löydät materiaalissa käytetyt lähteet, jos haluat lukea lisää ja tutustua aiheeseen tarkemmin.

Ohessa vielä yhteystietoja, joihin voit ottaa yhteyttä ollessasi avun ja tuen tarpeessa.

Nettideittiturva

Sosped-säätiön ja Maria Akatemia ry:n yhteinen Nettideittiturva-hanke tuottaa matalan kynnyksen tukea romanssihuijauksen kokeneille ja heidän läheisilleen. Hanke on käynnissä STEA:n rahoittamana vuoden 2025 loppuun asti.

Nettideittiturvan tukipalvelut ovat saatavilla vuoden 2025 loppuun asti.

Lisätietoa tukipalveluista: nettideittiturva.fi/tuki

Yksilöajat ammattilaisen kanssa keskusteluun
Nettideittiturva tarjoaa mahdollisuuden keskustella kokemuksistaan ammattilaisen kanssa. Keskustelut ovat luottamuksellisia, sillä työntekijöitä sitoo vaitiolovelvollisuus.

Vertaistukiryhmät
Ryhmissä käsitellään ammattilaisohjaajien kanssa itsetuntemus- ja tunnetaitoja, tutkitaan ja tunnistetaan voimavaroja sekä omia rajoja. Jokainen osallistuja pääsee ryhmätapaamisissa käsittelemään omaa romanssihuijauskokemustaan sekä siitä toipumista. Ryhmät kokoontuvat yhtäjaksoisesti kuusi kertaa. Viimeisen ryhmäkerran jälkeen sovitaan seurantatapaaminen kahden kuukauden päähän viimeisestä ryhmäkerrasta. Ryhmän jäseniä sitoo vaitiolovelvollisuus.

Tietoa ammattilaisille
Nettideittiturva tarjoaa monipuolisia koulutuksia romanssihuijauksen teemoista sekä tilauskoulutuksina että avoimina koulutuksina. Ennakkovaatimuksia koulutuksiin osallistumiselle ei ole. Avoimiin verkkokoulutuksiin voi liittyä ilman ennakkoilmoittautumista

Koulutusten kohderyhminä ovat asiakastyötä tekevät ammattilaiset, sekä aiheesta oman tai läheisensä tilanteen vuoksi kiinnostuneet. Koulutusten tallenteita on myös katsottavissa Nettideittiturvan verkkosivuilla. Nettideittiturvan verkkosivuilla on myös laajasti saatavilla materiaaleja romanssihuijausilmiöstä.

Nettideittiturvan ja Laurea-ammattikorkeakoulun maksuton verkkokurssi
Nettideittiturva on toteuttanut yhdessä Laurea-ammattikorkeakoulun kanssa verkkokurssin romanssihuijauksista. Verkkokurssiin on koottu tietoa romanssihuijausten tunnistamisesta ja vaikutusten ymmärtämisestä.

Lisätietoa Nettideittiturvasta löydät osoitteesta nettideittiturva.fi.

Rikosuhripäivystys RIKU

Rikoksen kohteena tai todistajana voi ottaa yhteyttä Rikosuhripäivystykseen.

RIKU-chat
Auki maanantaista torstaihin klo 9-18 ja perjantaisin 9-16
Chatissa tukea ja neuvoja voi kysyä niin rikoksen uhri, uhrin läheinen, rikosasiassa todistava kuin kuka tahansa tapahtunutta pohtimaan jäänyt henkilö.
RIKUchat toimii myös konsultoivana palveluna ammattilaisille, jotka kohtaavat työssään rikosuhreja tai heidän läheisiään.

Rikosuhripäivystyksen puhelinnumero 116006
Palvelee suomeksi maanantaista torstaihin klo 9-18 ja perjantaisin 9-16
& ruotsiksi maanantaista perjantaihin klo 12–14

Juristin puhelinneuvonta 0800 161 177
Palvelee maanantaista torstaihin 17-19
Neuvonnassa rikoksen uhri saa mahdollisuuden tarkistaa lain mukaisia oikeuksiaan ja saada näihin asioihin liittyvää ohjausta. Tyypillisiä kysymyksiä neuvonnassa ovat rikosilmoituksen tekemiseen, oikeudenkäyntiin ja vahingonkorvauksiin liittyvät asiat.

Tukihenkilöpalvelu
RIKU:n palvelupisteestä voi saada tukihenkilön. Hän voi tulla mukaan poliisikuulusteluun ja oikeudenkäyntiin. Tukihenkilön kanssa voi keskustella luottamuksellisesti rikosasian herättämistä tunteista. Tukihenkilö auttaa jatkoavun saamisessa ja antaa ajantasaisesti käytännön neuvoja rikosprosessiin liittyvissä kysymyksissä.

Tukihenkilöpalvelu on maksutonta. Tukihenkilöt ovat joko RIKUn ammattilaisia tai tehtävään valittuja ja koulutettuja vapaaehtoistyöntekijöitä, joita ohjataan ammatillisesti.

Tukihenkilöä voi kysyä RIKUn palvelupisteestä, jossa voi saada muutakin tukea ja neuvontaa. RIKUlla on yli 20 palvelupistettä ympäri Suomea. Jos haluaa asioida paikan päällä palvelupisteellä, tulee tapaamisesta sopia etukäteen soittamalla Rikuun.

Oman palvelupisteen löytää: https://www.riku.fi/yhteystiedot/

Takuusäätiö

Romanssihuijauksen uhri on joutunut taloudellisen hyväksikäytön uhriksi ja hän voi tarvita tuekseen talousneuvonnan tukea taloudellisen tilanteensa selvittämiseen ja tasapainottamiseen.
Takuusäätiö on valtakunnallinen sosiaalialan järjestö tukee ihmisten itsenäistä selviytymisessä arjen raha-asioissa ja velkojen hoidossa. Palvelut ovat maksuttomia.

Kysyä voi esimerkiksi: laskujen ja velkojen maksujärjestelyistä, velkojen yhdistämisestä ja velkajärjestelyistä, ulosotosta ja perinnästä, maksuhäiriömerkinnästä ja velkojen vanhentumisesta.
Myös ammattilaiset voivat olla yhteydessä neuvontaan asiakkaan kanssa tai hänen puolestaan.

Velkalinja maksuton neuvontanumero 0800 9 8009 Arkisin klo 10–14.

Kysy rahasta -chat maanantaista torstaihin 12.30-15.00, keskiviikkoisin myös 17–19.

MIELI Kriisipuhelin 09 2525 0111

Mieli-kriisipuhelimeen voi soittaa nimettömästi ja luottamuksellisesti ympäri vuorokauden.

Linjalle voi soittaa jos kärsii pahasta olosta, kokee, ettei jaksa yksin tunteidensa, kuten pelon surun tai huolen kanssa, omaa itsetuhoisia ajatuksia tai on kokenut järkyttävän tapahtuman. Myös huolestunut läheinen voi soittaa numeroon.

Kriisipuhelimen päivystäjät ovat kriisityön ammattilaisia sekä tehtävään valittuja ja koulutettuja vapaaehtoisia.

Lähteet

Alkusanat

Coluccia, Anna & Pozza, Andrea & Ferretti Fabio & Carabellese, Fulvio & Masti, Alessandra & Gualtieri, Giacomo 2020. Online Romance Scams: Relational Dynamics and Psychological Characteristics of the Victims and Scammers. A Scoping Review. Clinical Practice & Epidemiology in Mental Health 16 (1). 24–35. <https://clinical-practice-and-epidemiology-in-mental-health.com/VOLUME/16/PAGE/24/>. Viitattu 21.11.2024.

Finanssiala 2024. Huijaukset kovassa kasvussa – pankit onnistuivat pysäyttämään yli 18 miljoonaa euroa huijattua rahaa. <https://www.finanssiala.fi/uutiset/huijaukset-kovassa-kasvussa-pankit-onnistuivat-pysayttamaan-yli-18-miljoonaa-euroa-huijattua-rahaa/>. Viitattu 8.11.2024

Tuorila, Helena 2018. Huijaukset heikentävät yhteiskunnallista hyvinvointia. Yhteiskuntapolitiikka 83 (2). 208–214.

Whitty, Monica & Buchanan, Tom 2016. The online dating romance scam: The psychological impact on victims – both financial and non-financial. Criminology & Criminal Justice 16 (2). 176–194.

Luku 1. Romanssihuijaukset osana järjestäytynyttä rikollisuutta

Andoh-Baidoo, Francis & Offei, Martin & Ayaburi, Emmanuel W. & Siponen, Mikko & Zhou, Wang 2024. How Do Real Cybercrime Syndicates Operate? The Case of Online Romance Fraud Syndicates. IEEE Computer and Reliability Societies 4 (22). 124–128. <https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=10621929> Viitattu 15.1.2025.

Aransiola, Joshua & Asindemade, Olalekan 2011. Understanding Cybercrime Perpetrators and Strategies They Employ in Nigeria. Cyberpsychology, Behavior and Social Network (12). 759–763.
Cross, Cassandra. 2018. (Mis)Understanding the Impact of Online Fraud: Implications for Victim Assistance Schemes. Victims & Offenders 13 (6). 757–776.

Rege, Aunshul 2009. What's Love Got to Do with It? Exploring Online Dating Scams and Identity Fraud. International Journal of Cyber Criminology. 3 (2). 494-512.
Seoung, Won Choi & Julak, Lee & Yeon-Jun Choi 2024. Unveiling the Patterns of Romance Scams in South Korea: Insights and Implications. International Journal of Cyber Behavior, Psychology and Learning. 14 (1). 1–15.

Tuorila, Helena 2018. Huijaukset heikentävät yhteiskunnallista hyvinvointia. Yhteiskuntapolitiikka 83 (2). 208–214.

Wang, Fangzhou 2024. Victim-offender overlap: the identity transformations experienced by trafficked Chinese workers escaping from pig-butchering scam syndicate. Trends in Organized Crime 2024. 1-32.

Whitty, Monica 2018. Do You Love Me? Psychological Characteristics of Romance Scam Victims. Cyberpsychology, Behavior and Social Networking. 21 (2). 105–109.

Luku 2. Teknologia romanssihuijauksissa

Antoniuk, Daryna 2023. From AI with love: Scammers integrate ChatGPT into dating-app tool. The record. Recorded Future news. <https://therecord.media/lovegpt-romance-scam-tool-uses-chatgpt>. Viitattu 10.4.2025.

CE Noticias Financieras 2023. Fake Love? Discover LoveGPT, the Scamming Bot on Popular Dating Apps. ContentEngine LLC, a Florida limited liability company. <https://www.proquest.com/wire-feeds/fake-love-discover-lovegpt-scamming-bot-on/docview/2875306667/se-2.>. Viitattu 4.4.2025.
Cross, Cassandra. 2018. (Mis)Understanding the Impact of Online Fraud: Implications for Victim Assistance Schemes. Victims & Offenders 13 (6). 757–776.

Cross, Cassandra 2022. Using artificial intelligence (AI) and deepfakes to deceive victims: the need to rethink current romance fraud prevention messaging. Crime Prevention and Community Safety 24. 30–41.

Kukka, Johanna & Sauri, Pekka 2025. Ihmisyyden rajoilla. Mitä välillemme jää tekoälyn aikakaudella. Helsinki: Docendo.

Rege, Aunshul 2009. What's Love Got to Do with It? Exploring Online Dating Scams and Identity Fraud. International Journal of Cyber Criminology. 3 (2). 494-512.

Seoung, Won Choi & Julak, Lee & Yeon-Jun Choi 2024. Unveiling the Patterns of Romance Scams in South Korea: Insights and Implications. International Journal of Cyber Behavior, Psychology and Learning. 14 (1). 1–15.

Seow, Jia Wen & Lima, Mei Kuan & Phana, Raphaël C.W & Liu, Joseph K 2022. A comprehensive overview of Deepfake: Generation, detection, datasets, and opportunities. Neurocomputing 513. 351–371.

Tuorila, Helena 2018. Huijaukset heikentävät yhteiskunnallista hyvinvointia. Yhteiskuntapolitiikka 83 (2). 208–214.

Wang, Fangzhou 2024. Victim-offender overlap: the identity transformations experienced by trafficked Chinese workers escaping from pig-butchering scam syndicate. Trends in Organized Crime. 2024. 1-32.

Wu, Haojie & Hui, Pan & Zhou, Pengyuan 2023. Deepfake in the Metaverse: An Outlook Survey. 1–8.

Luku 3. Huijareiden maantiede

Ajah, Benjamin Okorie & Chukwuemeka, Onyejebu Dominic 2019. Neo-Economy and Militating Effects of Africa's Profile on Cybercrime. International Journal of Cyber Criminology 13 (2). 326–342. <https://www.cybercrimejournal.com/pdf/BenjaminOnyejebuVol13Issue2IJCC2019.pdf>. Viitattu 25.3.2025.

Aransiola, Joshua & Asindemade, Olalekan 2011. Understanding Cybercrime Perpetrators and Strategies They Employ in Nigeria. Cyberpsychology, Behavior and Social Network 14 (12). 759–763.

Awiah, Dominic Moses 2015. The luxurious life of Sakawa boys. Graphic Online. <https://www.graphic.com.gh/features/features/the-luxurious-life-of-sakawa.html>. Viitattu 26.3.2025.

Barnor, Jonathan & Boateng, Richard & Kolog, Emmanuel & Afful-Dadzie, Anthony 2020. Rationalizing online romance fraud: In the eyes of the offender. AMCIS 2020 proceedings 21. 1–11.

Buil-Gil, David & Zeng, Yongyu 2022. Meeting you Was a Fake. Investigating the Increase in Romance Fraud During COVID-19. Journal of Financial Crime. 29 (2). 460–475.

CE Noticias Financieras 2024. What is Pig Butchering, the cryptocurrency scam involving slavery and Artificial Intelligence? ContentEngine LLC, <https://www.proquest.com/wire-feeds/what-is-pig-butchering-cryptocurrency- scam/docview/2957060101/se-2?accountid=11363>. Viitattu 4.4.2025.

Chiang, Mina & Casulli, Valentina 2023. Guidance on Responding to Victims in Forced Scam Labour. Human Research Consultancy. <https://cdn.prod.website-files.com/662f5d242a3e7860ebcfde4f/663510dcfdb3739858440b87_HRC-Briefing-Guidance-on-Responding-to-Victims-in-Forced-Scam-Labour-english.compressed.pdf>. Viitattu 12.2.2025.

Cross, Cassandra 2024. Romance baiting, cryptorom and 'pig butchering': an evolutionary step in romance fraud. Current Issues in Criminal Justice 2024. 36 (3). 334–346.

Lazarus, Suleman & Button, Mark & Garba, Kaina Habila & Soares, Adebayo Benedict & Hughes, Mariata 2025. Strategic business movements? The migration of online romance fraudsters from Nigeria to Ghana Journal of Economic Criminology 7. 1–7. <https://doi.org/10.1016/j.jeconc.2025.100128.> Viitattu 15.2.2025.

Lazarus, Suleman & Whittaker, Jack & McGuire, Michael & Platt, Lucinda 2023. What do we know about online romance fraud studies? A systematic review of the empirical literature (2000 to 2021). Journal of Economic Criminology 2. 1–17. <https://doi.org/10.1016/j.jeconc.2023.100013>. Viitattu 12.12.2024.

MOT 2020. Suuri suomalainen romanssihuijaus. Tuottaja Marko Hietikko. Dokumentti. Esitetty Yle TV1:ssä 7.9.2020. <https://areena.yle.fi/1-50278162>.

Odo, Chinasa. & Odo, A. I. (2015). The Extent of Involvement in Cybercrime Activities Among Students in Tertiary Institutions in Enugu State of Nigeria. Global Journal of Computer Science and Technology: Information & Technology 15 (3). 1-6.

Pietilä, Eija & Korhonen, Helmi 2024. The Harsh Realities of Romance Scams. <https://www.researchgate.net/publication/384723700_The_harsh_realities_of_romance_scams?channel=doi&linkId=6704fd4ff5eb7108c6e49d45&showFulltext=true>.

Raifu, Isiaka & Alarudeen, Aminu 2021. Impact of oil revenue on unemployment in Nigeria: Evidence from Ardl and Quantile Regression methods. The Journal of Energy and Development 47 (½): 101-134.

Soares, Adebayo Benedict & Lazarus, Suleman 2024. Examining fifty cases of convicted online romance fraud offenders. Criminal justice studies 2024. 37 (4). 328–351. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1478601X.2024.2429088#abstract>. Viitattu 30.1.2025.

Tade, Oludayo 2019. Cybercrime Glamorization in Nigerian songs. International Journal of Cyber Criminology 13 (2). 478–492.

Wang, Fangzhou 2024. Victim-offender overlap: the identity transformations experienced by trafficked Chinese workers escaping from pig-butchering scam syndicate. Trends in Organized Crime 2024. 1–32.

Luku 4. Miksi romanssihuijauksia tehdään?

Ajah, Benjamin Okorie & Chukwuemeka, Onyejebu Dominic 2019. Neo-Economy and Militating Effects of Africa's Profile on Cybercrime. International Journal of Cyber Criminology. 13 (2). 326–342. <https://www.cybercrimejournal.com/pdf/BenjaminOnyejebuVol13Issue2IJCC2019.pdf>. Viitattu 25.3.2025.>.

Barnor, Jonathan & Boateng, Richard & Kolog, Emmanuel & Afful-Dadzie, Anthony 2020. Rationalizing online romance fraud: In the eyes of the offender. AMCIS 2020 proceedings. 21. 1–10.

Chiang, Mina & Casulli, Valentina 2023. Guidance on Responding to Victims in Forced Scam Labour. Human Research Consultancy. <https://cdn.prod.website-files.com/662f5d242a3e7860ebcfde4f/663510dcfdb3739858440b87_HRC-Briefing-Guidance-on-Responding-to-Victims-in-Forced-Scam-Labour-english.compressed.pdf>. Viitattu 12.2.2025.

Franceschini, Ivan & Li, Liang & Bo, Mark 2023. Compound Capitalism: A Political Economy of Southeast Asia's Online Scam Operations, Critical Asian Studies 55 (4). 575-603.

Harrison, Andrew 2018. The Effects of Media Capabilities on the Rationalization of Online Consumer Fraud. Journal of the Association for Information Systems 19 (5). 408–440.

Lazarus, Suleman & Whittaker, Jack & McGuire, Michael & Platt, Lucinda 2023. What do we know about online romance fraud studies? A systematic review of the empirical literature (2000 to 2021). Journal of Economic Criminology 2. 1–17. <https://doi.org/10.1016/j.jeconc.2023.100013>. Viitattu 12.12.2024.

Offei, Martin & Andoh-Baidoo, Francis K. & Ayaburi, Emmanuel Wusuhon Yanibo & Asamoah David 2022. How Do Individuals Justify and Rationalize their Criminal Behaviors in Online Romance Fraud? Information Systems Frontiers 24. 475–491.

Rege, Aunshul 2009. What's Love Got to Do with It? Exploring Online Dating Scams and Identity Fraud. International Journal of Cyber Criminology. 3 (2). 494-512.

Soares, Adebayo Benedict & Lazarus, Suleman 2024. Examining fifty cases of convicted online romance fraud offenders. Criminal justice studies 2024. 37 (4). 328–351. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1478601X.2024.2429088#abstract>. Viitattu 30.1.2025.

Tade, Oludayo 2019. Cybercrime Glamorization in Nigerian songs. International Journal of Cyber Criminology. 13 (2). 478–492.

Tuorila, Helena 2018. Huijaukset heikentävät yhteiskunnallista hyvinvointia. Yhteiskuntapolitiikka 83 (2). 208–214.

Wang, Fangzhou 2024. Victim-offender overlap: the identity transformations experienced by trafficked Chinese workers escaping from pig-butchering scam syndicate. Trends in Organized Crime 2024. 1–32.

Luku 5. Miten huijarit pystyvät huijaamaan?

Barnor, Jonathan & Boateng, Richard & Kolog, Emmanuel & Afful-Dadzie, Anthony 2020. Rationalizing online romance fraud: In the eyes of the offender. AMCIS 2020 proceedings 21. 1–11.

Cross, Cassandra 2024. Romance baiting, cryptorom and 'pig butchering': an evolutionary step in romance fraud. Current Issues in Criminal Justice 2024. 36 (3). 334–346. <https://doi.org/10.1080/10345329.2023.2248670>.

Harrison, Andrew 2018. The Effects of Media Capabilities on the Rationalization of Online Consumer Fraud. Journal of the Association for Information Systems 19 (5). 408–440.

Kukka, Johanna & Sauri, Pekka 2025. Ihmisyyden rajoilla. Mitä välillemme jää tekoälyn aikakaudella. Helsinki: Docendo.

Lazarus, Suleman & Whittaker, Jack & McGuire, Michael & Platt, Lucinda 2023. What do we know about online romance fraud studies? A systematic review of the empirical literature (2000 to 2021). Journal of Economic Criminology 2. 1–17. <https://doi.org/10.1016/j.jeconc.2023.100013>. Viitattu 12.12.2025.

Liu, Mengna & Chen, Jinshi 2022. A Critical Metaphor Analysis of Anti-telefraud Public Legal Education Discourse. International Journal of Linguistics, Literature and Translation. 5 (3). 108-113.

Whittaker, Jack & Lazarus, Suleman & Corcoran, Taidgh 2024. Are fraud victims nothing more than animals? Critiquing the propagation of "pig butchering" (Sha Zhu Pan, 杀猪盘). Journal of Economic Criminology 3. 1–8.

Luku 6. Miten huijarit manipuloivat?

Cross, Cassandra & Dragiewicz, Molly & Richards, Kelly 2018. Understanding Romance Fraud: Insights From Domestic Violence Research. British Journal of Criminology. 58 (6). 1303–1322.

Cross, Cassandra & Holt, Karen & Holt, Thomas J 2023. To pay or not to pay: An exploratory analysis of sextortion in the context of romance fraud. Victims & Offenders. An International Journal of Evidence-based Research, Policy, and Practice 16 (3). 385-406.<https://doi.org/10.1080/15564886.2020.1850582>.

Lazarus, Suleman & Whittaker, Jack & McGuire, Michael & Platt, Lucinda 2023. What do we know about online romance fraud studies? A systematic review of the empirical literature (2000 to 2021). Journal of Economic Criminology 2. 1–17. <https://doi.org/10.1016/j.jeconc.2023.100013>.

Liggett O'Malley, Roberta & Holt, Karen M 2022. Cyber Sextortion: An Exploratory Analysis of Different Perpetrators Engaging in a Similar Crime. Journal of Interpersonal Violence 37 (1-2). 258-283. <https://doi-org.ezproxy.metropolia.fi/10.1177/0886260520909186>. Viitattu 18.1.2025.

Parti, Katalin & Tahir, Faika 2023. "If We Don't Listen to Them, We Make Them Lose More than Money:" Exploring Reasons for Underreporting and the Needs of Older Scam Victims. Social Sciences 12 (5). 1–17.

Luku 7. Tukea romanssihuijauksen kokeneelle

MIELI Suomen Mielenterveys ry. MIELI Kriisipuhelin 09 2525 0111 – keskusteluapua kriisiin <https://mieli.fi/tukea-ja-apua/kriisipuhelin/>.

Nettideittiturva. Koulutukset. <https://nettideittiturva.fi/tietoa/koulutukset/>.

Nettideittiturva. Tuki. <https://nettideittiturva.fi/tuki/>.

Rikosuhripäivystys. <https://www.riku.fi/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwhMq-BhCFARIsAGvo0KeoPf_grrU8CL8Rrr82nW0hp3t_yU>

Rikosuhripäivystys. Juristin puhelinneuvonta 0800 161 177. <https://www.riku.fi/palvelut/juristin-puhelinneuvonta-0800-161-177/>.

Rikosuhripäivystys. Rikuchat - palvelu verkossa. <https://www.riku.fi/palvelut/rikuchat-palvelu-verkossa/>.

Rikosuhripäivystys. Tukihenkilö palvelupisteestä. <https://www.riku.fi/palvelut/tuki-palvelupisteesta/>.

Takuusäätiö. <https://www.takuusaatio.fi/>.

Takuusäätiö. Neuvonta Velkalinjalla ja Kysy rahasta -chatissa <https://www.takuusaatio.fi/palvelut-ja-materiaalit/velkalinja-ja-kysy-rahasta-chat/>.

nettideittiturva.fi

SOSPED
MARIA AKATEMIA
MARIA AKADEMI